

T O M I S

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU
NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

S U M A R

1. Scrisoare Pastorală . . . . . † Gherontie
  2. Cuvântare de zece Mai . . . . . † Gherontie
  3. Răsboiu și poezie . . . . . Pr. Constantin Staicu
  4. Credința e drumul mântuirii . . . . . Alex. P. Nicorești
  5. Un vas ales . . . . . Pr. Const. I. Gheorghe
  6. Cunoașterea lui Dumnezeu prin iubire , ... Pr. M. Verban
  7. Mai întâi catehizarea și cultul . . . . . Diac. M. Tălărâm
  8. Zece Mai . . . . . Pr. Gh. Sorescu
  9. Vizită canonică . . . . .
- Partea oficială
- Diverse

* * *

* * *

* * *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

Scrisoare Pastorală***† GHERONTIE**

din mila lui Dumnezeu

Episcop al Eparhiei Constanței

tuturor fiilor Noștri sufletești, cler și popor, din sate și orașe, har vouă și pace dela Dumnezeu cel în Treime slăvit, iar dela smerenia Noastră arhierescă binecuvântare.

IUBIȚILOR,

Sunt aproape douăzeci de veacuri, de când a răsunat întâia oară cuvântul risipitor de dureri: „**a înviat Hristos**“. Cel dintâi l-a rostit Ingerul, care a prăvălit piatra de pe mormânt și de-atunci îl rostesc în fiecare an, toți cei ce cred întru El.

Pentru credința lor în acest adevăr au pățimit milioane de martiri și prigonitorii neîndurați n'au putut nici șterge, nici împușina din inimile lor, bucuria învierii Domnului.

O DULCE IISUSE!

Ieri păcatul greu apăsa umerii noștri netrebnici iar astăzi jefia Ta ne-a scos din întunericul cel vecinic.

Cu ce cântări putea-vom slăvi învierea Ta cea strălucitoare și cari cuvinte fi-vor mai potrivite să

* A fost trimisă tuturor parohiilor din Eparhie și s'a cetit în biserici în ziua I și II-a de Sf. Paști.

spună bucuria noastră, că am fost sloboziți din robia păcatului?!

Tu ești Lumina, Tu ești Vieța, Tu ești Nădejdea noastră a tuturor celor cari slăvim învierea Ta cea sfântă.

Zăgazurile morții le-ai sfărâmat, Tu cel ce ai primit moartea pe Cruce pentru mântuirea sufletelor noastre. Odinioară lemn de osândă, Crucea este astăzi flamura de biruință a creștinătății, iar mormântul, ieri încă lăcaș de durere, este acum loc de odihnă și de nădejde întru dobândirea vieții vecinice.

IUBIȚILOR,

Domnul s'a sculat din morți și venind în mijlocul ucenicilor Săi le-a zis: Pace-vouă!.

Pace-vouă, zis-a Domnul. Fiecare vorbă a Lui are un înțeles profund moral și creștinesc, căci «pace vouă», nu este numai urarea cu care Și-a salutată ucenicii, ci este mai cu seamă o învățătură mai mult, din isvorul nesecat al nesfârșitei Lui bunătăți.

Pacea: Vai, sfântă pace! Tu pe care te-au cântat întâia oară, îngerii în Vitleiem. Tu care ai fost adusă pe pământ de Dumnezeiescul nostru Mântuitor, care s'a smerit, ca să se pogoare acum două mii de ani, „din înălțime“, atunci când lumea se învrăjbea, — unde ești?

Te caut în familie și în locul tău văd certuri între sofi. Te caut în sate și prin orașe; dar găsesc gâlceavă și neînțelegeri. Te caut prin școli, te caut în Biserici, te caut pretutideni și abia dacă te zăresc, în câte un colț, sfioasă și timidă; par'că ți-i frică și de umbra ta.

Vino iarăși, sfântă pace; vino și te sălășluiește întru noi și în toată lumea care crede în Cel ce te-a adus. Te chiamă la noi ziua și noaptea sufletele strămoșilor, te chiamă sufletele eroilor ce-au luptat și s'au jertfit pe-altarul scumpei noastre Patrii.

Pace vouă, iubiților. — Pace între popoare, pace între voi, pace în familia voastră, pace în sufletele

voastre. Nu vă urîți, nu vă pismuiți nu vă dușmăniți, nu vă răsbunați, ci iertați unul altuia!

Iubiți tovărășia între frați și stați strâns uniți în jurul conducătorilor voștri firești, pentruca să putem străbate grelele vremuri în care trăim.

Nu vă temeți — strigat-a îngerul, mironosiefelor. În adevăr, câtă vreme stăm pe stânca Învierii și avem între noi legătura dragostei, să nu ne temem. Căci dacă Iisus Hristos, a cărui strălucită înviere o prăznuiește astăzi suflarea creștinească, a mântuit lumea păcătoasă de acum două mii de ani, tot El, — Induratul și Milostivul — o va mântui și pe cea de azi.

De câte ori prăznuim strălucita zi a învierii Domnului și ni aducem aminte de opera Sa mântuitoare, de biruința creștinătății, se cuvine să ne curățim simțirile și să ne înoim făptura, ca să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiata lumină a Învierii.

Hristos a înviat și petrece cu noi în toate zilele, până la sfârșitul veacurilor. Prin moartea și învierea Sa, el ne-a scos din robia diavolului și am devenit supușii Săi. El este deci nu numai Dumnezeuul, ci și Impăratul nostru.

Intrebarea cea mare însă, iubitorilor, la care trebuie să răspundă conștiința fiecăruia dintre noi este aceasta: **suntem noi, cu adevărat, ai lui Hristos?**

Dacă răspunzi **da**, iubite creștine, ia seama: dacă după ce te-au botezat părinții, în numele lui Hristos, și te-ai făcut mare, ți-ai mai adus aminte de El, de blândețea Lui, de mila Lui, de iubirea de săraci, și L-ai imitat în blândeță, în dragoste, în milă pentru nevoiași, pentru bolnavi, pentru cei din temniță, pentru văduve și orfani, pentru bătrâni; dacă ai frânt pâinea ta cu ei și le-ai dat lor una din hainele tale, dacă te-ai mărturisit, te-ai împărtășit întru vrednicie, atunci să știi că ești — și zic și eu că ești — al lui Hristos, ești creștin; și

vino să cântăm azi: *Hristos a înviat!*

De ești părinte și-ți iubești familia, de-ți îngrijești de copii, de-i înveți cartea celor șapte ani de acasă, de-i dai la școală, de-i păzești de ispită, să știi că ești creștin; că ești al lui Hristos, căci el a sfințit căsătoria și a arătat dragoste de copii, când a zis: „Lăsați pruncii să vină la Mine“.

De ești soț sau soție credincioasă legământului căsniciei, să știi că ești al lui Hristos; căci unul din ucenicii lui Hristos a poruncit bărbatului să-și iubească pe femeia sa ca și pe sine, și să-i păzească neîntinăciunea, cum și Hristos păzește, sfântă și fără prihană, Biserica Sa.

De ești fiu, să fii supus părinților tăi, cuminte, harnic și ascultător; și atunci să știi că ești al lui Hristos; căci și el a fost supus și ascultător părinților Săi, lui Iosif ajutându-i la teslăria sa și—după tradiție — mamei Sale, dându-i ajutor la năvăditul pânzei, din care i-a făcut cea cămașă dintr'o bucată, asupra căreia, după moartea cea de bunăvoie, s'au aruncat sorți — a cui să fie.

De ești conducător de oameni, fii blând și drept cu ei, ajutând, nu punând sarcini și atunci să știi că ești al lui Hristos; căci El a zis: „n'am venit să-mi slujească mie cineva, ci eu să slujesc și să-mi pun sufletul meu, răscumpărare pentru mulți“.

De ești purtător de pungă publică, nu face ca Iuda, care lipindu-și inima de avuție, a primit cei trei zeci de arginți dela Cărturarii Iudeilor, ca să le vândă pe Domnul și Invățătorul său; căci știi că Hristos a alungat cu biciul din templu pe schimbătorii de bani, iar lui Iuda nu i-au folosit banii străini, căci s'a spânzurat. Cu prețul vânzării s'a cumpărat țarina olarului. Ferește-te de așa ceva, ca să rămâi al lui Hristos.

De ești judecător, nu fii grabnic la osândă; ci, urmând pilda Dreptului Judecător, caută îndreptarea păcătosului.

De ești păstor duhovnicesc, pune-ți sufletul tău

pentru turma ce ți-a încredințat Dumnezeu; apăr-o de vicii, de credinți deșarte; cerceteaz-o și o povățuiește, ca să nu pierzi pe nimeni și, atunci, ești cu adevărat al lui Hristos, care ne-a răscumpărat din blestem și din păcat, cu scump sângele Său, făcându-ne fii ai Impărăției Sale.

De ești învățător de copii, adu-ți aminte că ucenicii Mântuitorului Il socoteau și-l ziceau: **Învățătorul lor.**

«Voi, pe mine mă chemați învățătorul și Domnul vostru și bine ziceți; că sunt» (Ioan 7¹³); adu-ți aminte cât a iubit El copiii; adu-ți aminte că, chiar mari fiind noi, El ne numește fii ai Săi.

De ești școlar începător sau la universitate, muncește sârguitor, ca să te pregătești temeinic pentru ziua de mâine, când neamul va avea nevoie de tine.

De ești slujbaș, profesionist, meseriaș, lucrător cu mâinile... ori ce ocupație vei avea și de orice vârstă și condițiune socială vei fi, citește zilnic Cartea Cărților, Sfânta Scriptură, și-ți va arăta ce să faci cu înțelepciunea culeasă din cărți, ce să faci cu bogăția, ce să faci pentru săraci, ce să faci pentru bolnavi și cum să te porți cu tine însuși, ca să fii fără prihană.

Și, acum, veniți să bem băutura nouă, nu din piatră stearpă... ci din izvorul nestricăciunii, din izvorul lui Hristos celui înviat din morți, întru care ne întărim.

Hristos a înviat!

Al dragostei voastre părinte de binedoritor și spre mântuire povățuitor.

† GHERONTIE

CUVÂNTARE

Tinută în Catedrala Sf. Episcopii
(10 Mai 1941)

IUBIȚILOR,

Poporul nostru românesc, viță nobilă și gingașă, din tulpina mare și puternică a Romei eterne, a fost rânduit de Providența Divină să imprime la porțile Orientului, pecetea civilizației latine.

Sădită în Dacia-Felix, viguroasa mlădiță romană a prins rădăcini adânci și pentru veșnicie; dar, în decursul veacurilor, a fost în bătaia celor patru vânturi ale pământului.

Neamurile străine însă, cari au căutat să robească pământul nostru, s'au robit pe ele. Căci, cu vremea, unele s'au pomenit înghițite și pierdute în masa autohtonă, iar altele, neavând încotro, au părăsit meleagurile noastre.

„Apa trece pietrele rămân“

Dușmanii s'au dus, pe drum fără întoarcere, iar Românul a rămas, căci „Românul în veci nu piere“.

Ziua de 10 Mai ne amintește de întemeierea dinastiei române, de dobândirea independenței naționale și de proclamarea regatului român.

Aceste fapte epocale, de renaștere la o nouă viață-viața cea adevărată a neamului nostru, — le proslăvește astăzi, de 10 Mai, toată suflarea românească;

Să ne închinăm dar, iubiților, memoriei celor ce au dăruit neamului nostru această zi de sărbătoare și au pus temelia propășirii viitoare:

Lui Cuza-Vodă, care a tras brazda, lui Carol I, întemeietorul de Stat și Dinastie, care a arat ogorul și lui Ferdinand I care, cu lacrimi de durere în vreme de cumpănă, cu lacrimi de bucurie în vreme de izbândă, a udat întregul Ian și l-a netezit cu grapa dragostei sale părintești și cu jertfa vieții sale. Să ne gândim și la neuitata Regină Maria, mama iubită a copiilor noștri, care a fost balsamul lor vindecător și care i-a mângâiat cu duioșie, în zile grele.

Ca o mamă bună, Ea a îmbărbătat, a încurajat și a mângâiat pe fiii și frații noștri, îndurând alături de ei, și nevoile, și necazurile războiului.

Biserica strămoșească, depe tot cuprinsul țării, ia astăzi parte, cu tot sufletul, la această prăznuire națională și roagă pe cel Atotputernic să păzească neamul românesc de orice rău, potolind marea cea turbure a patimilor noastre și făcând să ne prindem în hora unirii, hora dragostei de neam și legea Sa cea sfântă.

Ocrotește, Doamne, Țara noastră, împacă-ne pe noi și toată lumea Ta. Intărește brațul ostașilor noștri.

Trimite, Doamne, înger păzitor, din cerul Tău cel sfânt, ca să vegheze pururea asupra tânărului nostru Suveran, M. S. Regele Mihai I, și asupra Augustei Sale mame, Regina Elena.

Călăuziți de aceste simțăminte, toți, cu o inimă și într'un gând, să strigăm :

Trăiască M. S. Regele Mihai I!

Trăiască M. S. Regina Mamă Elena!

Trăiască Conducătorul Statului, Domnul General Ion Antonescu!

Trăiască Armata și Neamul românesc! Amin!

+ GHERONTIE

RAZBOI ȘI POEZIE

Omenirea s'a încleștat, în bună parte, într'un crunt război. Curge sângele, pentru scopuri sufletești sau pur materiale, cari — cu mai multă și mai largă înțelegere în fața marilor probleme ale umanității —, s'ar fi putut ajunge și deslega și prin mijloace pașnice.

Unde sunt urmele lui Christos, pe pământ? Unde sunt pașii Domnului, în lume? Unde este duhul dragostei creștine, în omenire? Unde se află pacea lui Iisus, cea vestită în limpezimile cerului, la Sfânta Naștere? În ce inimi se află cuibărită și timidă, iubirea creștină, care aleargă după dreptate și îmbrățișează și pe vrăjmași, pentru a-i câștiga cetății eterne a postulatelor evanghelice?

Să nădăjduim că omenirea va reveni la Christos și pacea

christiană va fi iarăși înscăunată în loc de cinste, stăpânind biruitoare peste inimi și peste suflete. Până atunci?...

Până atunci datori suntem să deschidem larg ușa ființei noastre spirituale și să îngăduim să pășească înlăuntru o credință, un ideal permanent valabil. Să credem în ceva! Să ne agățăm gândurile de baerile cerului! Să ne înfășurăm inimile cu trâmbe de azur! Asta vrea-să-zică să ne întoarcem la poezie! Da, domnilor, să nu vi se pară curios că zic să dăm buzna spre creațiile nepieritoare ale poeziei. Căci, în învălmășeala zilelor de astăzi, omul nu poate lepăda fiara din el decât prin creștinism și poezie. Creștinismul crede în modelarea unui om priu suflet, cu ajutorul principiilor biblice de viață; creștinismul a reușit să întoarcă, în trecut, — măcar din când în când —, fața lumii spre cer; creștinismul a izbutit, în istorie, să facă scară între pământ și cer; ochiul lui Dumnezeu s'a oglindit, prin creștinism, în apele sufletului omenesc; creștinismul a dat avânt spiritului uman spre înălțimi și tot el a pus penel măestru în mâna zugravilor de Biserici bătrâne, a cântat cu marii cântăreți ai lumii și a dăltuit prin pana marilor poeți ai istoriei, stihurile cele nemuritoare ale poeziei. Creștinismul a creat arta adevărată și a făcut-o să privească spre transcendent, *Creștinismul a mijlocit întâlnirea poeziei cu Dumnezeu*. Prin poezie îți faci cale spre Evanghelie. O, dacă fiecare din noi și-ar descoperi cerul din el și l-ar face să se întâlnească cu cel al lui Dumnezeu!

În fiecare din noi tânjește duhul bunătății: în fiecare din noi așteaptă să fie explorat și descoperit filonul aurifer al păcii și al dragostei pentru semen. Se impune doar o mică *sforțare de miner* al unei credinți, al credinții că omul poate să devină înger în trup, ființă cerească pe pământ. Războiul cel dintre noi și din sufletul nostru nu poate fi înăbușit decât prin Evanghelie și poezie: *Evanghelia-mamă și fica ei poezia!*

Războiul pornește din bezna sufletului omenesc, pe când arta îmănuchiază armonii cosmice. Mai mult: arta, — în speță poezia —, este un obraz al divinității, căci frumosul în sine pleacă din absolut. Frumusețea obiectivă „este însuși numele lui Dumnezeu“.

Însușirile lui Dumnezeu se grupează în snopi de lumină, ca brațele de nea ale unui cireș înflorit în trunchiul acestuia.

Desfăcut din întreg, unul din atributele lui Dumnezeu se numește artă, cântec, poezie. Poezia are drumul ei, care începe și sfârșește în religie, în transcendent.

Însăși Scriptura sacră e un poem cântat de glasuri tainice de îngeri și investmântat în slovă nemuritoare de inspirații veacurilor. Biblia și-a făcut loc în inima umanității prin neîntrecuta poezie ce cuprinde și prin chemările ei îmbrăcate în haina albă a frumosului nepieritor. Creștinismul dă echilibru sufletelor prin viața sa pogorită din metafizic; războiul răstoarnă armoniile din ființa noastră și ne creiază un dezacord lăuntric, care

sfârșește în moarte. Războiul este o cale abisală, o prăpastie care ne înghite fulgerător.

Revenirea la omul nou, cu suflet creștin, rupt din pacea divină, nu se poate face decât prin poezia creștină. Poezia, care își plimbă armoniile sale pe sub cupola de nemurire a Bisericii creștine, este artă adevărată. Prin ea reușim să ne săltăm din ambianța dezacordurilor războinice, să ne întâlnim și să intrăm în orchestrația armonică a păcii divine. Un suflet urât se complace în subteranele infraomului din noi; o inimă înfrumusețată de gândurile limpezi ale poeziei svâcnește spre culmi siderale și, astfel, creatura poate să vadă fața „Marelui Anonim“, a Creatorului. „Fericiti cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu“ (Sf. Evanghelie după Matei).

Opera unui poet, prin mireazma ei firească sau suprafirească, ne regroupează ființa și ne împinge dincolo de devastările infernale ale războiului.

Sufletul nostru este dezorientat și se agață de acțiuni apocaliptice, când nu cunoaște pe Dumnezeu prin mijlocirea rugăciunii, — care este poezie religioasă —, și prin artă.

„Inquietum est cor meum, quoad requiescat in Te, Domine“ — neliniștit mi-e sufletul până ce se odihnește (se regăsește) în Tine, Doamne, — ne învață înțelepciunea fericitului Augustin.

Nu putem avea astâmpărul odihnitor al apelor care dorm nesupărate de uraganul răscolitor de miasme, dacă nu cunoaștem pe Dumnezeu. Iată, pentru cari considerente, am recomandat întoarcerea la poezie, pentru a putea împăca pe oameni între ei și a-i împăca și cu Dumnezeu.

„Inter arma silent musae“ — în vreme de război, poezia amuțește —, ne transmite antichitatea clasică. Totuși, acest adagiu se desminte prin cutezanța angelică a câtorva oameni de litere din Constanța. În adevăr, în timp ce lumea cealaltă se preocupă de grijile obișnuite ale zilei, sau pretinde „pâine și arenă pentru alergările de cai“ ori așteaptă cu arma în mână să suprime viața semenului, câteva răzlete glasuri din urbea noastră ostensesc, prin scrisul și o aleasă lucrare, pentru înlăturarea asprilor din sufletul oamenilor. Aș putea numi această acțiune: poezia în slujba păcii și a lui Christos. Acești acționari ai frumosului creștin vor să înlăture suferința umană, prin poezie. Armoniile sufletelor lor le proiectează în lume, ca s'o întoarcă spre pacea strigată, de Crăciunul anului trecut, din văzduhul sbuciumat de „gurile de foc și ucidere“ ale canonadelor războiului.

Oamenii aceștia sunt misionarii duhului și numele lor flutură pe buzele tuturor.

Cu Dumnezeu înainte, sacerdoți ai muzelor și ai păcii creștine!

PREOT C. STAIKU

CREDINȚA, TOT CREDINȚA

E DRUMUL MANTUIREI

Mai înainte ca flacăra credinței să pătrundă în lume, neamul omenesc prezenta o stare de ignoranță și de superstiții, plină de corupții, de tot felul, încât noi n'am fi ajuns să ne numim, creștini, dacă divinitatea și istoria, n'ar fi întruchipat în ființa omenirii, sgduitoarele exemple, duse până la jertfă, între care însuși Hristos, - reprezintă și a rămas, peste veacuri, simbolul de credință, flacăra vie, inviolabilă, care ține trează în noi prezența lui Dumnezeu.

Vechiul păgânism, care cu toată durerea trebuie s'o arăt, încearcă să învieze pe alocuri, corupsese, cele mai prețioase culturi ale omului : spiritul și inima.

În acea stare de decadență morală, - Omul - nu mai cunoștea pe adevăratul Dumnezeu, nu știa și nu-și mai da seama nici de natura, nici de rostul său în lume. Vedea bine că sufletul, voește să se ridice către cer, dar ceva lăuntric îl reținea, îl trăgea către pământ. În el se aflau doi oameni în luptă continuă, din care unul voia să fie ascultat și celalt, să nu se supună nici odată.

Înainte de întemeierea doctrinei creștine a lui Hristos, — toate datoriile erau disprețuite. Se călcau în picioare, cele mai sfinte legi ale cinstei și înfrânării. Pretutindinea domnea forța brutală, în familie și societate, nici o dreptate, nici o pietate.

Așa era atunci, și spre durerea noastră, trăim ca să vedem și astăzi desfășurându-se o astfel de încurie într'o țară mare, fostă creștină, unde a reînviat din nou barbarismul, producător de moarte și anarhie și din care putem trage concluzia trăirii adevăratei vieți.

Venind Mântuitorul, — lumea rătăcită, în negura groasă a păcatelor, a fost sgduită și trezită la o viață nouă. A chemat lumea pe o cale, pe care mergând, nu va rătăci nici odată, — pe calea adevărului și a credinței desăvârșite, crez în care încadrându-se cu toată făptura, — insul, nu va fi nici odată înșelat, calea, ce este viața, pe care trăind-o, nu va muri nici odată.

Acea viață, înaripată în credință, propovăduită de Hristos, este mijloc de mântuire, și am putea-o. numi, — sare misterioasă ce ferește pe om de orice stricăciune. —

În sfârșit, la razele luminei strălucitoare, ale parabolilor de neînlocuit ale Mântuitorului, ale propovăduirii credinței, au dispărut templele zeilor de lemn ori de piatră, lucrări făcute de mâini omenești și omul începând a cunoaște pe Dumnezeu, a început să trăiască, să-i adore, să I se închine.

Dar credința n'a luminat numai spiritul omului. Ea a în

dreptat și inima lui cea coruptă, din mijlocul unei stricăciuni, peste măsură, readusă la viață, la viața în Hristos, la reculegere, la dobândirea frumuseților virtuții: blândețea, smerenia, răbdarea, milostenia; la virtutea, ce reprezintă curajul moral de a rezista la înclinările naturii sensibile, pentru a asculta de legea datoriei. Drum ce țintește o fericire înaltă, de ordin divin intelectual, — chiar sensibil. O fericire, care te face să cunoști rostul și chemarea ta în lume, să iubești astfel viața, să iubești totul, prin Biserică, prin credință. Să unești credința de știință și să pătrunzi în miezul vieții, cu o armă care nu dă greș, nu te îndoiește în luptă. Astfel, ajungi să te cunoști, să cunoști, să prețuești viața în plinitatea ei:

„Celui qui sait tout, aime tout“ (Leonardo da Vinci).

Credința dar, este îndreptarul vieții. Ea este doctoria minunată, care alină durerile sufletului, calmează și modelează pornirile omului. Ea îl susține în bucurii ca și în întristări; îi îndușoară sufletul, îi spune că Dumnezeu este bun, îndelung răbdător, milostiv. Ea îl trece prin toate valurile vieții și-l face să cunoască, care este halsamul mângâierii în ranele sufletești, îi dă curaj în toate nenorocirile vieții.

Numai credința ne ridică, mai presus de încercările cele mai aspre, cele mai ispititoare ale vieții, mai presus de viață și de moarte.

Când lumea cu bucuriile ei vane, cu petrecerile, bunățile și cu slava deșartă, — caută să ne amăgească — credința ne face să vedem deșertăciunile acestor lucruri și pentru a ne păzi de amăgire, ea ne deschide cerul, locul fericirii nesfârșite, care se poate dobândi prin: curăție, lepădare de sine, îndelungată stăruire în faptă bună, prin milostenie, prin cruce.

Așa vom dobândi pacea sufletelor noastre. Pacea pe care o auzim strigată pe la orice colț de stradă și în salutările dintre oameni; pacea aceasta, smulsă dintre oameni, căruia nu cutezăm să-i așternem haina curăției sufletelor noastre, pentru ca ea să vie, în toată plinătatea ei!

Acea pace isvorită din credință, prin care vom simți pe Hristos, — care depe muntele Măslinilor, din locul unde promise patimile, de deasupra cetății care-L răstignise, — s'a înălțat la cer, în patria cerească, coborând peste ucenicii Săi Duhul Sfânt și zicând: „Voi să-mi fiți mie mărturie, atât în Ierusalim, cât și în toată Iudeia și Samaria, până la marginile pământului, să duceți cuvântul meu, să fiți propovăduitori prin spirit și Duh Sfânt ai Credinței, pe care să o lăsați celor ce vor crede ca voi, având darul ca tot ce vor lega și deslega pe pământ, să fie legate și deslegate și în cer“.

Credința, întemeiată în toată măreția ei, pe jertfa Mântuitorului, pe care noi urmașii întru Domnul, — avem doar datoria, de a ne încorpora sufletește și a ne duce viața în cre-

dință și în Hristos, — singurul mijloc, ce ne poate mântui, mai ales astăzi, când păcatul este lăsat liber în omenire, pentru ca urma să aleagă, cine se va putea învrednici să intre în ceata dreptilor, la judecata care să fie.

Alexandru Panaite Nicorești

MARTORUL DIN IERUSALIM

UN VAS ALES

Chiar alături de sinagoga celor de alt neam, în Damasc se aflau marile prăvălii ale hahamilor ¹⁾. Niște magazine urâte, sus, ținute de bârne necioplite, se înghesuiau pe lângă celelalte case dealungul unui pârau, care tăia în două străduța pavată cu lespezi dreptunghiulare, în care se scurgeau sângele păsărilor și murdăriile orașului. Dimineața ulița era plină de viață. În ușa dughenelor, negustorii își recomandau care mai de care păsările și păstrămurile spânzurate pe șipci la intrarea magazinelor, printre mănuchiurile de isop, roibă și drobușor. Către amiază însă, mulțimea se retrăgea și ulița devenea posomorâtă și tăcută.

Puțin mai departe, într'un locșor mai retras, împesurat de platani, se înălța casa lui Anania — cunoscut în cetate pentru bunătatea și dreptatea lui. Nedumerit de svonorile, cari se răspândiseră în oraș, cu privire la sosirea lui Saul, ca unul ce trecuse la legea cea nouă, se temea ca nu cumva să facă ceva și de aceia de câteva zile nici nu mai eșise în lume, mulțumindu-se cu știrile pe care i-le aduceau cei câțiva prieteni, pe care-i avea alături de el, în urmarea învățăturilor Celui Răstignit.

Străin de zarva orașului, el răsfoia cu înfrigare foile de pergament ale Thorei, pe care o avea deschisă înaintea sa, cătând să afle în tâlcuirile profeților, adevărul asupra evenimentelor ce turburaseră lumea. Ochii îi căzură întâmplător peste prooro-cirea lui Isaia.

„Acesta păcatele noastre le poartă și pentru noi rabdă durere, și noi am gândit că dela Dumnezeu este el întru durere, în chin și în necaz. Iar el s'a rănit pentru păcatele noastre și a pătimit pentru fără-de-legile noastre. Certarea este asupra lui, pentru ca noi să avem pace, și cu rana lui toți ne-am vindecat. Toți ca niște oi ne-am rătăcit, fiecare din calea sa s'a abătut și Domnul l'a dat pe el pentru păcatele noastre“.

Sfârșind de cetit acestea, Anania își pleacă gânditor capul

1) Tăietori de păsări.

peste pergament, închide ochii și caută să adâncească și să înțeleagă cuvintele profetului în lumina ultimelor evenimente.

Ușa scârțâi ușor și cineva își făcu loc în casă. Anania deschise ochii și cunoscă pe Zaharia cel mai nou dintre frați. Zaharia salută ducând mâna la frunte, închipuind semnul sfintei cruci, așa cum era obiceiul între frați, apoi lăsă jos un coș cu ouă, adus pentru nevoile casei.

— „Slăvit să fie Domnul, Zaharia!... murmură Anania cu bunăvoința care-i sta în deprindere. Ce mai fac săracii noștri. Și cei mai mari ai cetății ce măsuri noi au luat? Cred că o să trecem printr'o încercare cam grea... Ei, ce zici?...”

— „Pentru noi nici o încercare nu mai poate fi grea, răsunse Zaharia cu convingere; dacă Dumnezeu este cu noi, cine poate sta împotriva noastră?... Zice-se că cel așteptat dela Ierusalim, ar fi în oraș de câteva zile, numai că nimeni nu știe să explice penruce până acum n'a început persecuția.

În oraș se vorbesc multe. Ba că el însuși s'ar teme, ba că i s'ar fi întâmplat ceva pe drum, ba că vrea întâi să ne afle pe toți, înșfârșit, lumea își închipuie și vorbește multe... Iacă, adaugă el după o tăcere, frații se arată și mai tari, gata oricând pentru clipa cea mare“.

Zaharia clipi de câteva ori, apoi așteaptă să vadă ce impresie fac asupra lui Anania cuvintele sale. Într'adevăr fața acestuia se însenină și ochii îi scânteiau mulțumiți:

— „Ei bine, frații nu sunt în primejdie?”

— „Pe cât se pare, nu; ce va urma nu știm!.. Zaharia suspină din greu și rămase gânditor.

— „Ceia ce la oameni nu e cu puțință, la Dumnezeu e cu puțință, murmură Anania. Persecuția poate să fie cât de mare. Sunt destui frați cari să-i reziste. Am cinstea să ți-o spun că în Damasc, ca și în Ierusalim, frații vor mărturisi cu aceeași îndrăzneală pe Hristos. Nu din plăcerea oamenilor; ci din voea lui Dumnezeu.... Vom vedea!..“.

— „Să așteptăm, încheie Zaharia închinându-se și pipăind cu mâna încuetoarea ușei...”

— „Domnul cu tine, Domnul cu tine, îl salută Anania, căutând să-și adune gândurile și să-și reînceapă citania de unde o lăsase. Urmări cu ochii șirurile cărții dela dreapta spre stânga dar nu mai avu putere să continue. Prea multe gânduri îl frământau. Într'adevăr Saul sosise de mult în cetate, dar persecuția așteptată nu începea deloc. Ce li se pregătea în ascuns? Ce voiau să facă cu ei?... Neputincios de a afla deslegarea acestor întrebări, Anania își întinse mâinele în cruce deasupra pergamentului, rezemându-și fruntea pe ele.

O lumină puternică îl împresură din toate părțile, greutatea trupului se topi cu totul și răpit în minunata vedenie, Anania auzi glasul lui Dumnezeu, strigându-l:

— „Anania!..“

Niciodată în viața lui Anania nu auzise dulceața acestui glas și nici nu s'ar fi crezut vreodată vrednic de atâta cinstire, ca să audă glasul lui Dumnezeu. Deaceea, acum când auzea bine și-și da seama că nu poate fi vorba de o nălucire, nici nu știa ce să mai răspundă. Cu iuteala unui fulger îi veni ră prin minte chemările lui Samuil și Isaia și cu aceeași conștiință a prezenței la datorie, răspunse:

— „Iată-mă Doamne!..“.

În tăcerea adâncă ce domnea în casă, glasul Domnului se auzi din nou, zicându-i:

— „Scoală-te, du-te pe ulița care se chiamă „Dreaptă“ și caută în casa lui Iuda pe unul zis Saul, un om din Tars. Căci iată, el se roagă și a văzut în vedenie pe un om, numit Anania, intrând la el și punându-și mâinile peste el, ca să-și capete iarăși vederea“....

Anania tresări. La orice s'ar fi așteptat, dar la o asemenea poruncă nu. Tocmai el să fie trimis la aprigul persecutor și încă a-i reda vederea?.. Asta întrecea orice pricepere și orice îngăduință... Și, în sufletul lui de iudeu, se aprinse ura răsbunătoare, caracteristică întregului său neam. Legea nouă a iubirii și-a iertării, nu-i desrobise încă sufletul de prejudecățile înăscute și de învățăturile riguroase ale celeilalte legi, a lui Moisi. Și apoi, atâtea rele făcuse acest Saul fraților din Ierusalim, încât după judecata lui omenească, nu mai merita nici o îngăduință sau iertare, nici din partea oamenilor și nici din partea lui Dumnezeu. Asemenea lucruri lui îi erau îndeajuns de cunoscute și nu-i puteau fi străine nici Domnului, deaceea ținu cu orice chip, să le reamintească:

„Doamne, am auzit dela mulți despre toate relele pe care le-a făcut omul acesta sfinților Tăi în Ierusalim; ba și aici are puteri din partea preoților celor mai de seamă, ca să lege pe toți cari cheamă Numele Tău“.

Pentru a doua oară Domnul îi porunci:

— „Du-te, căci [el este un vas pe care l'am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, înaintea împăraților și înaintea fiilor lui Israel; și îi vor arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu“.

Lumina dispăru odată cu ultimele cuvinte. Anania ridică uimit capul. În casă nu se mișcase nimic; doar soarele plecat spre asfințit, trimetea un pumn de raze prin fereastra întredeschisă. Nezăbavnice la cuvântul Domnului, Anania [plecă imediat. Nu eșise de mult în oraș; câțiva prieteni îl salutară; le răspunse scurt și-și continuă drumul.

La o răspântie zări pe Zaharia. Faptul acesta îl bucură deosebit de mult. Tocmai avea nevoie de cineva, căruia să-i împărtășască porunca Domnului. Dar Zaharia nu-l observase și mergea înainte nepăsător. Grăbi pasul până ce îl atinse cu mâna

pe umăr. Zaharia se întoarse surprins. Ochii lui îl priveau atât de întrebători, încât Anania se simți dator să-l lămurească :

— „O veste mare!... Saul un vas ales al Domnului!“ „Zaharia holbă și mai mult ochii.

— „Nu înțelegi?... Saul Persecutorul!“...

Dar Zaharia nu putea înțelege nimic. Se gândi chiar, ca nu cumva un duh viclean să fi pus stăpânire pe inima lui Anania, să-l scoată din bârlogul său, trimițându-l la Saul să-i declare pe toți.

— „Am avut o vedenie minunată“, căută să-l liniștească Anania. Domnul mi-a poruncit să merg la el să-l vindec, căci este orb“.

Puțin mai 'nainte, aflase și Zaharia dela alți frați, de arătarea minunată a Domnului către Saul ; dar nu-i venise să creadă întru totul. Acum, când și Anania îi întărea această veste, nu mai era nici o îndoială că mâna Domnului era cu ei. Intradevăr, frații din Damasc puteau mărturisi în voce pe Hristos ca Împărat și Dumnezeu.

La prima întretăere a uliții, cei doi frați se despărțiră. Anania apucând pe ulița ce se zice „Dreaptă“ spre casa lui Iuda, iar Zaharia pe ulița ce se zice, „a cimitirului“, să anunțe frații.

În casa lui Iuda, Saul în rugăciune, aștepta. Când deschise ușa, Anania avu a tresărire sufletească. Toată ura ce omenește o nutrea împotriva acestui om aprig se topi și sufletul îi fu inundat de o bucurie necunoscută. Lacrimile îi umeziră ochii și mâinile lui tremurând, se întinseră către ochii celui orbit de puterea strălucirii lui Dumnezeu.

— „Frate Saule, murmură el, Domnul Iisus, care ți S'a arătat pe drumul pe care veneai, m'a trimis ca să capeți vederea, și să te umpli de Duhul Sfânt.

Chiar în clipa aceea au căzut depe ochii lui un fel de solzi și el și-a căpătat iarăș vederea.

Un sgomot ușor veni de afară, cineva își scutura sandalele la ușă. Era laela, care venise să-și vadă stăpânul. Anania îl trimise să aducă apă, apoi el însuș pregăti cele necesare botezului. Când totul fu gata, Anania îl boteză pe Saul, afundându-l de trei ori în apă, în numele Tatălui și-al Fiului și-al Sfântului Duh.

După ce a mâncat, Saul a prins iarăș putere și a dat slavă lui Dumnezeu pentru toate câte făcuse cu dânsul.

Vestea convertirii lui se răspândi repede printre ucenici și credința spori și mai mult în cetatea Damascului. Saul a mai rămas încă vreo câteva zile cu ceilalți ucenici și apoi a început să propoveduiască în sinagogi, că Iisus este Fiul lui Dumnezeu.

Preot Constantin I. Gheorghe

(va urma)

Cunoașterea lui Dumnezeu prin iubire

Poate fi cunoscut Dumnezeu — Adevărul absolut — de noi oamenii, ființe cu inteligență mărginită și perversită de păcat? A susține acest lucru este în adevăr ceva temerar. Pentru că o cunoaștere perfectă de Dumnezeu nu are nimeni, afară de Dumnezeu însuși. El posedă cunoașterea de Sine din sine însuși și, totdeauna cunoașterea de lume.

Există însă pentru noi o posibilitate de cunoaștere a lui Dumnezeu, dar nu ce este Dumnezeu, în esența Lui supraființială „Deus ad intra“, ci ce este Dumnezeu în manifestarea Lui față de noi, făpturile Sale, „Deus ad extra“. Dar și această posibilitate de cunoaștere nu este în funcție numai de eforturile noastre de gândire, limitate de cauzalitate, timp și spațiu, ci ea se efectuează prin mijlocirea directă a harului divin necreat. Aceasta din urmă nu mai este o cunoaștere pur omenească. Din punct de vedere creștin, nici nu poate fi vorba de o cunoaștere pur omenească, pentru că în creștinism orice fel de cunoaștere vine dela Dumnezeu și merge către El. Acest fel de cunoaștere se numește cu un termen consacrat „theandrică“, iar când operează prin mijlocirea harului divin, devine „suprasențială“ sau contemplativă.

Cunoașterea contemplativă, noi nu o putem obține decât pe calea mistică a ascetismului și a purificării inimii. Așa dar numai o inimă purificată de păcate și iluminată prin har, poate să îmbrățișeze — cunoscând — obiectul adorat. Cei curați cu inima pot să vadă pe Dumnezeu.

Iată dar din cele spuse până aci, temeiul cunoașterii lui Dumnezeu prin iubire, problemă asupra căreia noi vom referi mai jos, desigur destul de sumar.

Problema cunoașterii prin iubire nu este o noutate pentru noi. Ea fusese propusă de însuși Sf. Apostol Pavel în epistola I către Corinteni cap. XIII, recomandată în stilul intraripat ce caracterizează Evanghelia a patra, de Sf. Ioan Evanghelistul și foarte vehement discutată în timpul disputei isihaste.

Dragostea vine dela Dumnezeu și duce la Dumnezeu. Aceasta este intuiția profundă a sufletului religios, ajuns la maturitatea sa, adică la cunoaștința sa deplină.

Se știe cum Dionisie Areopagitul, precedat deja de Origen, a topit în vas creștin ideia Dumnezeului universal, care la Plotin chiar atrage, în mod irezistibil, ființele dincolo de Binele și Frumosul suprem, către Unul care nu poate fi nici numit nici calificat. Aceasta este „întoarcerea la Dumnezeu“ a misticilor tu-

turor religiunilor. Dar creștinismul nu adoptă această întoarcere decât modificând și sensul și natura ei, după concepția proprie asupra transcendenței divine.

Dumnezeul creștin nu este decât obiectul infinit al unei nostalgii infinite. Creatorul se înclină, El însuși în chip liber, spre creatura scoasă din neant, pentru a participa, tot liber, la desăvârșirea divină. Creatura chemată la ființă nu numai pentru a iubi, ci și pentru a fi iubită, urcă mereu spre Creator.

Cele două linii, coborâtoare și susținătoare, se întâlnesc și se confundă: una coboară ca o rază, cealaltă suie ca o suflă. Acest proces este redat cel dintâi de Dionisie Areopagitul: de o parte, Dumnezeirea inaccesibilă, revărsându-se din iubire, coboară în creațiune și se manifestă aici prin efluvile de viață neprihănită, captate în receptoarele și difuzoarele acestei vieți, pe care le numim Sf. Taine.

De altă parte, omul înoit haric și invincibil atras în nostalgia Erosului dionisian, urcă pe trepte, către Dumnezeu revelat, dar care rămâne chiar așa, Deus absconditus. Aceasta este ceea ce, cu un termen neoplatonic, s'a numit „erosul extatic.“ Din acest eros extatic naște o cunoaștere deosebită: cunoaștere superioară harismatică, singura adevărată, care se toarnă cât e posibil mai strâns asupra obiectului de altfel insesizabil.

Deja la Alexandrini, noțiunile de gnoză și iubire se întrepătrund. Clement chiar nu știe să distingă între iubire și cunoaștere. La fel și Origen. (Vezi M. Lot. Borodine art. La doctrine de la deification... în Revue de l'histoire de religions, CV [1932] pag. 28).

Aceeași certitudine iese la iveală în opera lui Dionisie Areopagitul, în care dragostea este cognitivă în primul rând.

Evagrie Ponticul și Maxim Mărturisitorul după el, vor repeta aproape textual. Unul: „Iubirea este poarta cunoașterii“, altul „iubirea naște cunoașterea“ (Maxim către Thalasin (vezi Lot. Borodine art. cit. pag. 28).

P. Viller pune la iveală încă două citate concludente. Din Evagriu (I. 88 Ps. 123): „Iubirea este starea superioară a sufletului rațional, în care este imposibil a iubi un lucru oarecare din lume mai mult decât cunoașterea lui Dumnezeu“ și din Maxim (Cuvânt despre iubire I. 4): „Iubirea este această dispozițiune, după care sufletul nu preferă nici o alta dintre ființe, cunoașterii lui Dumnezeu. (Citat după M. Lot. Borodine).

Ceva mai mult: nu numai conceptul gnozei este închis în conceptul iubirii, cei doi termeni sunt pentru noștrii misticii noștri echivalenți, identici chiar, când este vorba de gnoza divină, căci această cunoaștere este efectiv cunoașterea dragostei. (Ibidem).

Sf. Simion Noul Teolog din sec. al X-lea, a făcut din această dragoste divină, singura chemare dată sufletului în această viață trecătoare, ultima rațiune de a fi a vieții și a cântat în cuvinte de nepieritoare frumusețe, înlăcrimata lui iubire pentru Iisus.

„Fraților, lăsați-vă purtați de dragostea divină, care are multe nume și lucrări, multe semne și atribute, dar a cărei esență este unică, absolut de neprețuit nici îngerilor nici oamenilor și nici creaturilor necunoscute nouă poate..

Negrăită și nevăzută, pentru că este dincolo de timp, această dragoste este asemenea Muntelui Sfânt al Sionului căci, făcându-ne să părăsim orice frumusețe sensibilă, ne face să adorăm numai slava Sa. Abia mi-am reprezentat frumusețea acestei iubiri imaculate și lumina Sa a strălucit în inima mea și dulceața Sa m'a răpit în afara mea, activitatea simțurilor mele a fost suspendată, am părăsit cu spiritul viața prezentă și am uitat tot ce este din această lume“. (Citat după M. Lot. Borodine. Art. cit. pag. 26).

Și cugetarea alexandrină și areopagitismul în general, care este prelungirea și sinteza ascetică a deșertului și experiența vizionară a lui Simion Noul Teolog ca și aceia a speculativului Bizanț, proclamă rând pe rând aceiași doctrină. Dragostea lui Dumnezeu, singurul bun al sufletului, posedă prin definiție proprietăți cognitive de un ordin superior, de un ordin aparte, pneumatic. Este cunoașterea nu prin dragoste, ci în actul dragostei, sau cunoașterea iluminată.

De unde provine oare superioritatea cunoașterii lui Dumnezeu prin iubire, asupra cunoașterii discursivă, intelectuală sau rațională? Provine din aceia că acțiunea inteligenței noastre se face prin reprezentarea în noi a realității cunoscute, în timp ce acțiunea inimii se poartă către lucrul iubit așa cum este el.

Pentru a cunoaște pe Dumnezeu prin pură speculație, noi îl vom atrage într'un fel oarecare la noi și pentru a ni-l reprezenta, li vom impune limita ideilor noastre mărginite. În timp ce atunci când îl iubim, ne ducem noi către El, ne ridicăm noi la El. Nu încercăm să prindem nemărginirea divină în mărginirea noastră, ci căutăm să depășim mărginirea noastră, trecând la nemărginirea lui Dumnezeu.

Pentru aceasta, cunoașterea noastră rațională, pentru că este mijlocită, este numită enigmatică și va dispărea pentru a face loc viziunii. Dar iubirea noastră nu va dispărea, pentru că ea de aici de jos aderă imediat la Dumnezeu.

Rațiunea acestui fapt dat mai sus: cunoașterea noastră rațională lucrând, prin reprezentarea în noi a obiectului cunoscut, este proporționată modului mărginit al inteligenței noastre mărginite. Cunoașterea prin iubire, din contră, purtându-se spre obiectul iubit, este proporționată chipului de a fi al acestui obiect. Cunoașterea inteligenței noastre se ridică din creaturi la Dumnezeu, pe când cunoașterea iubirii noastre coboară dela Dumnezeu la creaturi.

Pentru noi, este și rămâne veșnic acelaș; mereu dragostea lui Dumnezeu se pleacă și face ca dragostea noastră omenească să se înalțe. Dragostea lui Dumnezeu ne garantează obiectivita-

tea cunoașterii. Nu cunoaștem prin dragostea noastră pe Dumnezeu, decât în măsura în care dragostea lui Dumnezeu umbrește această dragoste a noastră.

Din dragostea divină, din lacrimile chinuitoarei căutări a lui Hristos, naște în inimă nouă, organul însuși al cunoașterii experimentale a lui Dumnezeu.

Să ne silim să ne-o împriem.

Preotul Mihai Șt. Verban
Carmen-Sylva

Mai întâi catehizarea și cultul

Socotim că problema refacerii fericirii și echilibrului pierdut, pentru om s'a pus chiar din clipa căderii lui Adam din Paradis. În orice fel de religie și cult, atât oriental cât și occidental, în toate chinuitoarele frământări ale rațiunii, la temelia tuturor celor șapte și nu mai știm câte alte minuni ale antichității, în cupa de otravă sorbită de Socrate, în «ideia» lui Platon, în sinuciderea stoică, în plăcerea epicureică, în eneeadele lui Plotin ca și în logosul lui Filo, nu trebuie să credem decât una și aceeași străduință a omenirii «pentru ștergerea acelei greșeli isvoditoare de opreliște și siguranța că totul nu se va sfârși cu descompunerea materielnică. Deci omenirea, sub orice înfățișare ar fi cei ce se străduiesc, aleargă și caută mântuire și dăinuire dincolo de limitele veacului: artist în operă, profesor în elev, medic în prelungirea vieții bolnavului, grădinar în flori și pomi, etc., toți nu urmăresc decât una și aceeași împlinire de năzuință mântuitoare și depășitoare a puterilor noastre de «a fi». Poate de aceea și domnul Nichifor Crainic, urmărind și studiind raportul dintre religie, cultură și artă, a tras concluzia atât de firească mărturisind că totul clocotește, în aceste domenii, de o „nostalgie a Paradisului”.

Mântuirea și veșnicia sunt mobilul transcendent al oricărei religii și ca atare ele trebuiesc lămurite și trâmbițate întâi, fiindcă aceasta așteaptă lumea mai întâi. Filosofie, economie politică, teorie socială, igienă, dreptetică, se poate produce și cu rațiunea umană neiluminată, dar mijlocul de a da acea mult dorită pace a sufletului, nu aparține decât religiei, mai ales celei fondată de Dumnezeu însuși. Până acum, în consens unanim, omenirea a recunoscut că adevărata mântuire n'ar putea-o asigura decât satisfacția Majestății Divine jignite prin păcat. Această satisfacție a lui Dumnezeu n'o poate aduce decât un egal cu Dumnezeu. Egal cu Dumnezeu nu-i decât Fiul Său. Mântuirea deci, liniștea omului, refacerea echilibrului, n'o poate aduce decât Domnul Iisus. Iată la ce a ajuns

omenirea prin logica cea mai simplă și iată punctul de unde, prin credință, a început să accepte pe Iisusul profețit, născut minunat și făcător de minuni. Odată acceptată această axiomă, în chip firesc, se eșalonează soluții și răspunsuri la toate străduințele de mântuire și ciocănitul la ușa veșniciei. Bași și ți se deschide, ceri și afli! Te duci la preot, îl rogi să te boteze și ai scăpat de blestem; intri sub epitrahil, îți mărturisești păcatele și scapi de ele; asیști la sf. jertfă fără de sânge și împărtășindu-te te unești cu Hristos, și așa, prin atâtea alte taine și ierurgii, trăești și umbli, deși într'un oraș sau sat pământesc, totuși ca într'un Ierusalim ceresc.

Cea mai bună și mai necesară predică, în orice împrejurare și în orice vreme, este exprimarea sub formă catehetică a planului mântuirii, după care lumea vine și la biserică, face și binele și se roagă, etc. Oricâteori s'a'ncercat îndepărtarea dela această prea importantă temă au înflorit, înmulțindu-se vertiginos, cele mai absurde secte. Atâta vreme cât în tradiția noastră bisericească, bătrânii noștri preoți, cu chipuri de sfinți și bărbi de argint, nu făceau cununia și nu împărtășeau creștinii până ce nu știau rosti Crezul, Tatăl nostru și poruncile și atâta vreme cât, az, buche, se'nvâța sub streășina bisericii, în țara noastră, nu prea am știut ce sunt sectele. Dar cultul? Oare rezumările tuturor ierurgiilor de azi după cine știe ce împrejurări, mai se pot compara cu slujbele de altădată, care erau nelipsite și din viața boierilor noștri de eri?

Ni se îndepărtează credincioșii dela slujbele din dumineci și sărbători? Reîncepeți arătarea planului de mântuire ortodox, mai perfect decât toate însăilările sectare, catehizați lumea, chemați-o sub epitrahil, redați cultului vechea-i importanță, cinstiți și atenție, readuceți pe prim plan busuiocul și aghiasma și porniți la sfinșirea caselor și înoirea sufletească a credincioșilor.

Diacon M. Tătărâm

CRONICA

ZECE MAI

În desfășurarea vieții unui popor sunt zile neuitate, săpate adânc în istoria și conștiința sa națională, care sintetizează eforturile spre mai bine dintr'o epocă întregă. Visurile de înălțare, nutrite cu veacuri înainte, se'nfiripează aevea și prind realitate neclătită, prin munca și jertfa a numeroase generații.

Una din zilele cele mai de seamă ale împlinirilor noastre naționale este Zece Mai, căci evenimentele pe care ea le-a prezidat și ni le evocă sărbătorirea ei, stau la temelie România modernă.

Mai întâi, Zece Mai este ziua dinastiei noastre, căci în această zi din anul 1866, poporul român și-a legat soarta de primul ei vlăstar. Infrățindu-se cu tradițiile, aspirațiile și idealurile Neamului nostru, dinastia domnitoare a nsemnat cheazășia unității și a propășirii viitoare.

Zece Mai 1877, apoi, ne-a adus independența deplină, pe care poporul românesc și-o revendicase cu mândrie prin biruințe și jertfe necurmăte de aproape două milenii. Trebuie să amintim însă, că Principatele Române, deși tributare atotputernicei Semilune, n'au îndurat niciodată o vasalitate atât de umilitoare, ca aceea în care au stat veacuri de-arândul țările vecine cu noi.

În sfârșit, Zece Mai 1881 desăvârșește aceste îndelungate strădanii, prin ridicarea Țării la rangul de regat și încoronarea lui Vodă Carol, ca cel dintâi rege al României.

Zece Mai este astfel o întreită sărbătoare națională, amintindu-ne cele mai de seamă realizări din viața neamului nostru, prin care s'a impus în prețuirea altor popoare și a devenit stăpân pe destinul său.

Oridecâteori o sărbătorim, ziua aceasta ne prilejuește o verificare a simțirii și conștiinței noastre, dar și o reculegere în fața acestor mărețe evenimente și a celor aleși de istorie să le înfăptuiască.

Deaceea, gândul nostru se îndreaptă plin de evlavie, de admirație și de recunoștință, către întemeietorul dinastiei române și făuritorul independenței noastre naționale precum și spre generațiile cari au lucrat, au luptat și s'au jertfit pentru înălțarea Patriei. Dar în admirația noastră pentru înăptuirile trecutului, nu trebuie să uităm îndatoririle prezentului. Fie, ca ziua de Zece Mai să însemne o zi de înălțare sufletească și de nobile indemnuri pentru cinstirea dinastiei și slava Neamului Românesc, care așteaptă să înscrie în cartea istoriei sale fapte de jertfă asemenea înaintașilor și zile de lumină ca aceea pe care am sărbătorit-o la Zece Mai, cu un suflet recules și încrezători în destinul nostru.

Preot GH. SORESCU

VIZITĂ CANONICĂ

Copie după referatul P. C. arhidiacon Calistrat Lăcătușu, către Prea Sfințitul Episcop, înregistrat la Sf. Episcopie sub Nr. 2536/941.

Prea Sfințite Stăpâne,

Conformându-mă ordinului Prea Sfinției Voastre, de a Vă însoți în vizita canonică ce ați făcut în ziua de 15 Aprilie a. c. — Duminica Floriilor, — cu adâncă smerenie supun cunoștinții Prea Sfinției Voastre, cele ce urmează :

Plecarea dela reședința episcopală s'a făcut cu mașina, la ora 9 dimineața. Prima oprire și inspecție s'a făcut la parohia Cumpăna Jud. Constanța, la ora 9,20 dimineața. Aici, preotul la datorie. Slujba la eșirea cu Sf. Daruri. În biserică popor mult și copii de școală. La sosire preotul v'a întâmpinat cu ramuri de stâlpări și cu urare de bun venit. Biserica, bine întreținută. La pangar se vând lumânări de la Sf. Episcopie. După ce ați dat binecuvântări, am plecat spre parohia Topraisar. Și aici preotul la datorie, credincioși mulți în biserică. Aici s'a remarcat un cor improvizat, care dădea răspunsurile la liturghie. Și aici preotul a făcut întâmpinarea cu stâlpări și urări de bun venit. Inspectând pangarul, am constatat că se vând lumânări dela Sf. Episcopie. Plecând mai departe, am ajuns la parohia Comana. Aici preotul iarăși la datorie. Biserica nefiind sfințită, preotul a făcut utrenia și la sosirea Prea Sfinției Voastre se afla predicând. Predica a fost apreciată de Prea Sfinția Voastră. A făcut și un mic istoric de felul cum a decurs construirea bisericii. Popor mult la biserică. La pangar se vând lumânări dela Sf. Episcopie. După ce ați vorbit și ați dat binecuvântări, am continuat călătoria spre parohia Negru-Vodă. Și aici preoții la datorie. Popor mult în biserică. Slujba pe terminate. La pangar se vând lumânări dela Sf. Episcopie.

Cele de mai sus, aducându-Vi-le smerit la cunoștință, rămân al Prea Sfinției Voastre prea plecat și supus servitor.

(ss) Arhidiacon CALISTRAT

Partea Oficială

Posturi vacante

Se declară vacant, pe data de 1 Mai 1941, postul de diacon dela Catedrala Sf. Episcopii, prin ieșirea din eparhie a P. C. Diacon Mihail Tătărâm.

**COPIE de pe adresa bibliotecii Universității
din Cluj, înregistrată la Sf. Episcopie sub Nr. 3141/941.**

DOMNULE DIRECTOR,

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că din revista Tomis' care apare sub conducerea D-voastră, ne lipsesc N-rii 1, 2, 3, 4 și 5, toți din anul 1940.

Acești numeri n'au putut fi evacuați din Cluj, sau s'au ră-tăcit la poștă, în zilele tulburi dela sfârșitul lui August și înce-putul lui Septemvrie.

Prețioasa Dv. revistă, fiind des cerută și consultată de ci-titorii noștri, iar de altă parte păstrarea ei în colecție completă interesând în chip deosebit cultura noastră, vă rugăm să bine-voiți a ne completa lipsurile arătate mai sus.

Primiți, vă rugăm, Domnule Director, odată cu mulțumirile noastre anticipate, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

*Director,
Indescifrabil*

*COPIE după ordinul circular al Sf. Episcopii
Constanța No. 119 | 941 către protoierii din eparhie.*

PREA CUCERNICE PARINTE,

Vi se trimite — mai jos — în copie adresa Onor. Minis-ter al Instrucției, Educației, Cultelor și Artelor No. 25622 | 941, către această Sfântă Episcopie, înregistrată sub No. 119 | 941 și vă invităm să o aduceți la cunoștința preoților din acel proto-popiat, spre știință și întocmai conformare.

Cu arhieresti binecuvântări.

*Episcop,
(ss) + Gherontie*

*Consilier Referent,
(ss) Pr. C. Staicu*

COPIE după adresa Onor. Minister al Instruc-țiunii, Educației, Cultelor și Artelor No. 25622 | 941, către Sf. Episcopie, înregistrată sub No. 119 | 941.

PREA SFINȚITE,

În legătură cu Decretul-Lege No. 1123 | 941 de amnistiere a celor ce, pentru participare la rebeliune au fost condamnați

cu detențiune până la cinci ani, avem onoare a vă face cunoscut, că suspendarea pedepsei penale, nu însemnează ridicarea măsurilor disciplinare luate de autorități împotriva acestora și nici reîntegrarea imediată a lor în posturile avute.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Ministru,
(ss) I. Sandu

Director,
(ss) N. Popovici

COPIE după adresa Onor. Minister al Instrucțiunii, Educației, Cultelor și Artelor No. 24366 | 941 către Sf. Episcopie Constanța înregistrată sub No. 3020 | 941.

PREA SFINȚITE,

Constatând că nu toți protoierii fac inspecțiile prevăzute la art. 62 din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune ca toți protoierii să-și îndeplinească această datorie, iar față de cei neglijenți, să binevoiți a aplica sancțiunile cuvenite.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Ministru,
(ss) I. Sandu

p. Director,
(ss) D. Veștemeanu

COPIE după ordinul circular al Sf. Episcopii Constanța No. 3020 din 13 Mai 1941, către toate protoierii eparhiei Constanța.

PREA CUCERNICE PARINTE,

Vi se trimite — mai jos — în copie adresa Onor. Minister al Instrucțiunii, Educației, Cultelor și Artelor No. 24366 | 941 și vă invităm să o aveți în vedere spre întocmai conformare, efectuând cel puțin 2 inspecții pentru fiecare parohie, înscriind cele constatate în registrul de inspecții. Una copie depe cuvenitul proces-verbal de inspecții se va înainta Sf. Episcopii.

În cazul că nu puteți îndeplini obligațiunile de mai sus, conform art. 62 din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, vă invităm să ni comunicați din vreme, spre a dispune.

Cu arhieresti binecuvântări.

Episcop,
(ss) Gherontie

Consilier Referent,
(ss) Pr. C. Staicu

COPIE după ord. Sf. Episcopii Constanța No. 2955 | 941 către preoții eparhiei.

PREA CUCERNICE PARINTE,

Vi se trimite mai jos în copie anunțul Ministerului Apărării Naționale — Inspectoratul Clerului Militar — către această Sf. Episcopie, înregistrat sub No. 2955 | 941 și vă invităm să-l aduceți la cunoștința preoților din acel protopopiat, spre știință.

Cu arhiereshi binecuvântări.

*Episcop,
ss. Gherontie*

*Consilier Referent,
ss. Pr. Const. Staicu*

COPIE

CONCURS

pentru ocuparea locurilor vacante de preoți militari.

În ziua de 5 Iunie a. c. va avea loc la București în localul școlii de ofițeri, Str. Isvor No. 137, un concurs pentru ocuparea a 13 locuri vacante de preoți militari activi ortodoksi, cu gradul de căpitan, în fața unei comisiuni sub președinția P. S. Sale Dr. Partenie Ciopron, Episcopul Armatei.

Candidații, vor înainta Inspectoratului Clerului Militar cererile până la 1 Iunie a. c. însoțite de următoarele acte: Extractul de naștere, din care să se constate că n'a depășit vârsta de 35 ani; Actul de studii prin care candidatul să facă dovada că este licențiat sau doctor în teologie, sau absolvent al unei Academii Teologice; Actul de naționalitate; Avizul Chiriarhului respectiv, din care să se constate că are o practică pastorală de cel puțin 3 ani și că are o purtare bună; Declarația autenticată de Tribunal, prin care candidatul se obligă a servi în armată, ca preot militar activ timp de nouă ani neîntrerupti; Recipisa Administrației Financiare pentru plata sumei de 1000 lei pe seama Inspectoratului Clerului Militar, ca taxă de examen.

D. O.

Șeful Cancelariei

Protopop Maior (ss) V. Păcureanu

Interzicerea cumulului în învățământ

În Monitorul Of. a apărut decretul lege Nr. 1250 | 1941 pentru modificarea unor dispozițiuni din decretul-lege pentru interzice-

rea cumulului în învățământ și combaterea șomajului intelectual.

Dispozițiunile art. 5 și 6 din decretul-lege pentru interzicerea cumulului în învățământ și combaterea șomajului intelectual, din 23 Octombrie 1940 se modifică, după cum urmează :

Preoții nu pot fi și învățători.

Preoții cari optează pentru funcțiunea de învățător, primesc și gradațiile pe care le-au avut ca preoți până la data optării; iar acei cari optează pentru postul de preot, primesc și gradațiile pe care le-au avut ca învățători până la aceiaș dată.

Preoții cari optează pentru funcțiunea de învățător, sunt obligați a sluji în mod onorific în toate duminicile și sărbătorile, în biserica parohiei în raza căreia se găsește școala unde funcționează ; ei nu au drept la veniturile epitrahilului sau alte venituri ale bisericii.

Preoții cari au optat pentru postul de preot, sunt obligați să predea religia la școala primară din cuprinsul parohiei. În cazul neîndeplinirii acestei obligațiuni, ministerul va putea să suprima plata gradațiilor.

În parohiile rămase vacante, prin optarea preotului învățător pentru școală, până la numirea unui preot paroh, preotul care a optat pentru învățământ, va avea obligațiunea să facă orice serviciu religios i se va cere și va avea dreptul la veniturile epitrahilului și ale bisericii, dar nu va primi salariul de bază.

Preoții profesori la facultăți sau academii teologice, precum și preoții profesori de religie în învățământul de grad secundar, nu pot fi parohi și nu pot funcționa cu salariu la vreo parohie prevăzută în bugetul statului sau particulară.

Preoții profesori la facultăți sau academii teologice își păstrează dreptul de a sluji onorific la biserica la care au funcționat ; ei nu pot beneficia de veniturile epitrahilului.

Preoții profesori de religie, cari au optat pentru parohie, vor continua să primească pe lângă salariul de preot și gradațiile pe care le-au avut la catedră la data optării.

Preoții profesori de religie la școlile secundare, vor avea catedra de 12 ore, respectiv 10 ore săptămânal, după cum sunt sau nu degrevați, și vor fi plătiți cu salariul de profesori secundari. Aceștia sunt obligați a sluji onorific, în toate duminicile și sărbătorile, la biserica parohiei la care au funcționat până la data prezentului decret-lege ; ei nu au drept la veniturile epitrahilului sau la alte venituri ale bisericii.

Acolo unde lipsește preotul profesor de religie, sau orele de religie nu pot fi constituite în catedră, întrucât nu există numărul legal de ore, preoții deservenți ai bisericii din localitate vor fi obligați de Minister să predea aceste ore ca suplinitori, cu salarizarea corespunzătoare. Aceste supliniri nu vor depăși numărul de 6 ore săptămânal pentru fiecare,

Atât preoții profesori de religie, cât și preoții cari nu sunt profesori, nu pot ocupa o altă funcție, fie chiar temporară, chiar dacă funcțiunea are caracter bisericesc electiv. În acest caz, acel numit este considerat detașat în funcția cu caracter bisericesc electiv și va primi salariul pentru care va opta.

Preoții profesori de religie la școlile cu caracter industrial, sau la școlile de cântăreți bisericești, vor fi supuși din punct de vedere al cumulului, dispozițiunilor acestui decret-lege.

În termen de 15 zile libere dela data publicării acestui decret-lege, personalul intrând în prevederile art. 1, va putea să-și exercite din nou dreptul de optare între parohie și învățământ, fără ca din aceasta să decurgă drepturi bănești pentru intervalul dintre optarea exercitată, în temeiul art. 12 din decretul lege Nr. 3.566 din 23 Octombrie 1940 și optarea exercitată în temeiul acestui decret-lege.

Dreptul preoților și învățătorilor la plata gradațiilor, prevăzute de art. I din acest decret-lege, ia ființă dela data intrării în vigoare a acestui decret-lege.

Corpul didactic al seminarului „Nifon Mitropolitul“ din București, se recrutează obligatoriu din rândurile titraților universitari, reușiți la examenul de capacitate și în ordinea de preferință, de pe tabelele respective, fiind supus întru totul regimului legii învățământului secundar-teoretic.

INGRIJIREA CIMITIRELOR

Copie depe decizia înreg. la Nr. 76718 din 9 Aprilie 1941.

DECIZIE

Noi, Ministrul Secretar de Stat la Departamentul Instrucției, Educației, Cultelor și Artelor și Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Interne,

Având în vedere imperativul național al stabilirii unei cât mai trainice legături între generații, în scopul întăririi solidarității Neamului, mai necesară astăzi de cât oricând,

Având în vedere că unul din cele mai potrivite mijloace, care duc la atingerea scopului mai sus arătat, este cultul morților, obicei creștinesc cu care trebuiesc deprinși copiii.

Având în vedere că, deși legiurile în vigoare — între altele și art. 170 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, — prevăd obligația îngrijirii cimitirelor, locașuri de

odihnă pentru morții Neamului, și cum totuși, starea de fapt lasă mult de dorit în această privință.

Având în vedere că slujitorii bisericii, ai școlii și ai administrației de Stat sunt cei dintâiu chemați să ia parte la o mișcare de redresare a conștiinței românești și creștinești,

Având în vedere că acest scop înalt poate fi urmărit și atins prin colaborarea slujitorilor bisericii cu școala și cu autoritățile locale,

D E C I S I E M :

Art. 1. Preoții sunt și rămân personal răspunzători de buna alcătuire și de întreținerea în bună stare a cimitirelor ce depind de parohiile lor.

Autoritățile bisericești superioare lor sunt datoare a constata cu prilejul oricărei inspecțiuni, vizite canonice, etc., starea cimitirelor și a o arăta prin proces verbal înscris în registrul de inspecții al parohiei respective.

Art. 2. La inițiativa preotului, se va alcătui în fiecare comună rurală, urbană, de reședință sau municipiu, unul sau mai multe comitete mixte după numărul cimitirelor locale, formate din slujitori ai bisericii, și școlii, reprezentantul unității premilitare locale în comunele rurale, ale unității premilitare din sectorul municipal respectiv, din comunele urbane sau municipii, și ai administrației locale, care își vor lua sarcina îngrijirii cimitirului din comuna, satul sau sectorul respectiv.

Art. 3. Făc parte de drept din aceste comitete: preoții, profesorii, învățătorii, epitropii și primarul comunei sau sectorului respectiv ori un reprezentant al său. Dintre aceștia, se va alege o delegație permanentă restrânsă, în care va intra câte un reprezentant al fiecăreia din categoriile mai sus arătate.

Art. 4. Comitetul, prin delegația permanentă, va avea grije de

1. Imprejmuirea cimitirului.
2. Alinierea, după un plan stabilit al crucilor și, în viitor și a mormintelor;
3. Pavarea sau pietruirea aleelor;
6. Estetica plantațiilor, a sădirii florilor și a vegetației din cimitire în general;
5. Repararea și înlocuirea crucilor depe mormintele de care nu se interesează nimeni.
6. Așezarea unor inscripții, din care să se vadă meritele morților, care cinstesc comuna, regiunea sau Neamul, prin viața lor curată, prin patriotismul și eroismul lor sau prin operele de valoare ce au lăsat.

Art. 5. Delegația permanentă va putea convoca întregul comitet ori de câte ori se va simți nevoie de consfătuire.

Art. 6. Directorii școlilor de toate gradele, din comuna sau sectorul respectiv, în calitate de membri de drept ai comitetului

de îngrijire a cimitirului, vor organiza elevii în echipe, care vor executa lucrările prevăzute la art. IV. din prezenta Decizie, în fiecare Sâmbătă după prânz, în perioadele anuale în care e nevoie. Vizitele și munca elevilor în cimitire vor avea drept scop dezvoltarea sentimentului de creștinească pietate față de morți, evocarea personalităților dispărute ale comunei, ale regiunii sau ale Neamului și dezvoltarea sentimentului de legătură între generații ca și a noțiunii de continuitate a Neamului.

Art. 7. Coordonarea activității elevilor în cimitire se va face de consiliul directorilor de școale, sub privegherea celui mai vechi director dela școala de gradul cel mai înalt.

Art. 8. Absentarea dela îndeplinirea datoriilor prevăzute în prezenta decizie, sau neglijarea acestor îndatoriri cetățenești și creștinești va fi socotită ca o dezertare dela datorie, atât pentru cler, corp didactic și funcționari administrativi, cât și pentru elevi.

Art. 9. Prefecții de județe și primarii de municipii vor supraveghea binevoitor și ocrotitor activitatea comitetelor înființate prin prezenta decizie și vor veghea să se înscrie, în bugetele comunelor sau ale sectoarelor respective, fondurile necesare atingerii scopului fixat prin ea. Aceste fonduri se pot strânge și prin serbări.

Lipsa de fonduri nu va fi o scuză pentru neexecutarea muncii manuale trebuincioase pentru curățenia cimitirelor.

Art. 10. Reprezentanții oficiali ai cultelor minoritare recunoscute de Stat, vor lua măsuri pentru organizarea unor comitete similare pentru îngrijirea cimitirelor ce le aparțin. În acest scop, cultele minoritare se vor bucura de tot concursul administrativ prevăzut de art. IX al acestei Decizii.

Art. 11. și ultimul. Directorul Cultelor, și directorul de învățământ din Departamentul Instrucției, Educației, Cultelor și Artelor, precum și directorul Administrației locale din Departamentul Afacerilor Interne, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a Deciziei de față.

Dată astăzi . . . . Aprilie 1941.

Ministrul Instrucției, Educației, Cultelor și Artelor,
General (ss) Rosetti.

Ministrul Afacerilor Interne,
(ss) Gl. D. Popescu

p. conformitate,
(ss M.) Marinescu

Preoții pensionați

Ministerul Cultelor, cu circulara nr. 5320 | 941, a trimis avizul Contenciosului acelui Minister nr. 655 | 941 asupra situației de drept ce li s'a creiat preoților pensionari în Biserică, în urma pensionării lor.

Redăm mai jos, spre conformare, o copie de pe acest aviz.

„Considerând că din examinarea Decretului Lege publicat în Monitorul Oficial No. 270 din 22 Noembrie, pentru modificarea art. 2, 12 și 16 din legea generală de pensiuni, rezultă că preoții pensionați la cerere la vârsta de 65 ani sau la 70 ani, pentru limita de vârstă, sunt considerați de drept preoți ajutători la biserică unde au funcționat,

CONSILIUL

„Opinează că preoții pensionați din oficiu la vârsta de 70 ani sau la 65 ani - la cerere - sunt considerați de drept preoți ajutători la Bisericele unde au funcționat, pe lângă personalul activ al parohiei, având următoarele atribuțiuni:

a) Să officieze toate serviciile religioase în biserică și în enorie. La slujbele care rec'amă prezența tuturor preoților bisericii respective, preoții pensionați vor participa în aceeași măsură ca ceilalți preoți ajutători;

b) Repartizarea sectoarelor enoriei, în ceea ce privește îndeplinirea celor sfinte la domiciliile credincioșilor, de către clericii salariați și de cei pensionați, precum și ordinea îndeplinirii serviciilor religioase, reclamând numai un preot, vor fi stabilite de Chiriarhul locului, ținându-se seamă de drepturile conferite clericilor pensionați, potrivit prevederilor aliniatelor precedente;

c) Preoții pensionați la 65 sau 70 ani sunt autorizați a încasa toate contribuțiile credincioșilor, denumite veniturile epitrahilului, în schimbul serviciilor religioase prestate în cadrul normelor stabilite în acest articol;

d) Deasemeni, ei vor avea folosința casei parohiale în limita posibilităților de fapt și după satisfacerea personalului slujitor salariat;

Se va acorda însă preferință după paroh preoților pensionați din oficiu, de a locui în casa parohială, dacă se constată că au contribuit înainte de 20 Aprilie 1937, într'o mare măsură la construirea sau îmbunătățirea acestui edificiu;

e) Preoții și diaconii pensionați n'au însă folosința sesiei parohiale, rezervate exclusiv personalului salariat“.

Indemnizația de chirie

Dăm mai jos, în copie, circulara Onor. Minister al Instrucțiunii, Educației, Cultelor și Artelor nr. 8337 | 941, spre a se avea în vedere, de tot personalul bisericesc, normele de plata indemnizației de chirie.

Avem onoare a vă încunoștiința că, în urma avizului serviciului Contencios, în acest Minister, și aprobării date, personalul bisericesc din comunele suburbane are dreptul la plata indemnizației de chirie, conform dispozițiilor Codului Funcționarilor publici, când nu au locuință în natură și nici parohia

nu dispune de un local care ar putea fi folosit pentru locuință în schimb însă, acest personal nu mai are dreptul la beneficierea terenului agricol cu care este dotată Biserica pentru folosința personalului, ca fostă parohie rurală.

Terenul Bisericii rămâne, în acest caz, a fi exploatat prin organele legale, în folosul Bisericii, din momentul ce se plătește indemnitatea de chirie“.

Timbrarea facturilor și chitanțelor

În dorința de a ușura timbrarea facturilor și chitanțelor, Ministerul de finanțe a dispus, ca începând dela 1 Aprilie 1941, să unifice timbrul fiscal pentru facturi de 6 la mie, cu cel de aviație de 4 la mie într'un singur timbru fiscal, de 10 la mie, cu rotunjirea fracțiunilor de sute în mii întregi. Potrivit aceleiași deciziuni, a fost unificat și timbrul pentru chitanțe, care, începând dela aceiași dată, vor fi timbrate după cum urmează: pentru sumele dela 100 la 1000 lei, cu timbrul fiscal unic de 5 lei, dela 1001 la 50000 cu 13 lei, dela 50001 la 100.000 cu 26 lei, iar dela 100.000 lei în sus, cu 10 lei pentru fiecare sută de mii lei sau fracțiune.

INFORMAȚIUNI

Ziarele ni-au adus știrea că Biserica romano-catolică din Germania, a decis construirea unor automobile speciale destul de spațioase și prevăzute cu un altar.

Aceste biserici călătoare au rostul de a deservi lagărele, precum și satele și cătunele cele mai pierdute din Germania, care n'au avut posibilitatea să ridice biserici din cauza numărului prea mic de credincioși.

Ziarul „Curentul“ a deschis o anchetă asupra problemei tineretului, care preocupă atât de mult viața noastră publică. Numeroase personalități culturale, religioase, științifice și pedagogice au răspuns până acum la întrebările propuse.

Îărerile acestora sunt publicate aproape zilnic în ziarul „Curentul“. Când această anchetă se va termina, vom face o dare de seamă completă asupra ei, reliefând cu deosebire ceea ce interesează Biserica.

I. P. S. Patriarhul Nicodim, făcându-se ecoul dorinței întregului cler și popor, ca Statul să vie în ajutorul bisericilor avariate de cutremur, a adresat D-lui General Ion Antonescu o scrisoare, rugând să se înscrie în buget fondurile necesare, ca Sf. Altare și Biserici să fie redată dreptcredinciosului popor.

In răspunsul său, Conducătorul Statului și-a manifestat grija sa deosebită pentru Biserică, arătând că refacerea Sf. Altare, dărâmate de cutremur, „se află pe întâiul plan al preocupărilor“ sale.

In adevăr, D-l General a dat imediat dispozițiuni să se întocmească de îndată devizele pentru reparațiile necesare tuturor bisericilor din Țară, care au suferit stricăciuni de pe urma cutremurului.

Reparațiile vor trebui neapărat efectuate în cursul verii, pentru ca toate aceste biserici să poată fi redeschise cu începere dela 1 Septembrie a. c. și credincioșii să poată veni să se roage.

Telegrame

Clerul și credincioșii eparhiei Constanța depun omagii la picioarele Tronului Regal cu ocazia Sfințelor sărbători ale Invierii Domnului și Vă adresează creștinescul Hristos a înviat.

Episcop,

(ss) f GHERONTIE

BUCUREȘTI — PALAT REGAL

Mulțumesc din toată inima pentru bunele urări exprimate cu prilejul Sfințelor Sărbători.

(ss) Mihai r.

Cu ocazia Sfințelor Sărbători ale Invierii Domnului, clerul și credincioșii eparhiei Constanța Vă exprimă devotamentul lor și Vă adresează creștinescul Hristos a înviat.

Episcop,

(ss) f Gherontie

CASTELUL PELEȘ

Vă mulțumesc la toți din toată inima.

(ss) Elena

Cu ocazia Sfințelor Sărbători ale Invierii Domnului, clerul și credincioșii eparhiei Constanța Vă exprimă devotamentul lor și Vă adresează creștinescul Hristos a înviat.

Episcop,

(ss) f Gherontie

Mulțumesc Prea Sfințite, pentru sentimentele pe care mi le arătați în numele clerului și credincioșilor eparhiei Constanța. Cu tot sufletul meu sunt lângă fiecare bun român și le spun: Adevărat a înviat.

General Antonescu

SPRE ȘTIINȚA

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimiteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari 120 lei

1 an pentru cântăreți 100 .